नारदोऽपि मयि प्राह गुणानेतान् महाद्युते । तमप्येतद्विदित्वेह सर्व्वमाचर पुत्रक ।

इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्व्वणि आनुशासनिके पर्व्वणि दानधर्म्मकथने सुवर्णमनुसंवादे अष्टनवतोऽध्यायः ॥ ९८ ॥

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ श्रुतं मे भरतश्रेष्ठ पुष्पधूपप्रदायिनां । फलं बलिविधाने च तद्भूयो वक्तुमर्हसि ।

धूपप्रदानस्य फलं प्रदीपस्य तथैव च । बलयश्च किमर्थं वै क्रियन्ते गृहमेधिभिः ।

॥ भीष्म उवाच ॥ अत्राप्युदाहरन्तीममितिहासं पुरातनं । नहुषस्य च संवादमगस्त्यस्य भृगोस्तथा । ४०४५

नहुषो हि महाराज राजर्षिः सुमहातपाः । देवराज्यमनुप्राप्तः सुकृतेनेह कर्म्मणा ।

तत्रापि प्रयतो राजन्नहुषस्त्रिदिवे वसन् । मानुषीश्चैव दिव्याश्च कुर्व्वाणो विविधाः क्रियाः ।

मानुष्यस्तत्र सर्व्वाः स्म क्रियास्तस्य महात्मनः । प्रवृत्तास्त्रिदिवे राजन् दिव्याश्चैव महात्मनः ।

अग्निकार्य्याणि समिधः कुशाः सुमनसस्तथा । बलयश्चान्नलाजाभिर्धूपनं दीपकर्म्म च ।

सर्व्वं तस्य गृहे राज्ञः प्रावर्त्तत महात्मनः । जपयज्ञान्मनोयज्ञांस्त्रिदिवेऽपि चकार सः । ४०५०

देवानभ्यर्च्चयच्चापि विधिवत् स सुरेश्वरः । सर्व्वानेव यथान्यायं यथापूर्व्वमरिन्दम ।

अथेन्द्रोऽहमिति ज्ञात्वा अहङ्कारं समाविशत् । सर्व्वाश्चैव क्रियास्तस्य पर्य्यहीयन्त भूपते ।

स ऋषीन् वाहयामास वरदानमदान्वितः । परिहीनक्रियश्चैव दुर्ब्बलत्वमुपेयिवान् ।

तस्य वाहयतः कालो मुनिमुख्यांस्तपोधनान् । अहङ्काराभिभूतस्य सुमहानत्यवर्त्तत ।

अथ पर्य्यायशः सर्व्वान् वाहनायोपचक्रमे । पर्य्यायश्चाप्यगस्त्यस्य समपद्यत भारत । ४०५५

अथागत्य महातेजा भृगुर्ब्रह्मविदाम्बरः । अगस्त्यमाश्रमस्थं वै समुपेत्येदमब्रवीत् ।

एवं वयमसत्कारं देवेन्द्रस्यास्य दुर्म्मतेः । नहुषस्य किमर्थं वै मर्षयाम महामुने ।

॥ अगस्त्य उवाच ॥ कथमेष मया शक्यः शप्तुं यस्य महामुने । वरदेन वरो दत्तो भवतो विदितश्च सः ।

यो मे दृष्टिपथं गच्छेत् स मे वश्यो भवेदिति । इत्यनेन वरं देवो याचितो गच्छता दिवं ।

एवं न दग्धः स मया भवता च न संशयः । अन्येनाप्यृषिमुख्येन न दग्धो न च पातितः । ४०६०

अमृतञ्चैव पानाय दत्तमस्मै पुरा विभो । महात्मना तदर्थञ्च नास्माभिर्व्विनिपात्यते ।

प्रायच्छत वरं देवः प्रजानां दुःखकारकं । द्विजेष्वधर्म्मयुक्तानि स करोति नराधमः ।

तत्र यत प्राप्तकालं नस्तद्ब्रूहि वदताम्बर । भवांश्चापि यथा ब्रूयात्तत् कर्त्ताऽस्मि न संशयः ।

॥ भृगुरुवाच ॥ पितामहनियोगेन भवन्तं सोऽहमागतः । प्रतिकर्त्तुं बलवति नहुषे दैवमोहिते ।

अद्य हि त्वां सुदुर्ब्बुद्धीरथे योक्ष्यति देवराट् । अद्यैनमहमुद्वृत्तं करिष्येऽनिन्द्रमोजसा । ४०६५

अद्येन्द्रं स्थापयिष्यामि पश्यतस्ते शतक्रतुं । सञ्चाल्य पापकर्म्माणमैन्द्रात् स्थानात् सुदुर्म्मतिं ।

अद्य चासौ कुदेवेन्द्रस्त्वां पदा धर्षयिष्यति । दैवोपहतचित्तत्वादात्मनाशाय मन्दधीः ।

व्युत्क्रान्तधर्म्मं तमहं धर्षणामर्षितो भृशं । अहिर्भवस्वेति रुषा शप्स्ये पापं द्विजद्रुहं ।

तत एनं सुदुर्ब्बुद्धिं धिक्शब्दाभिहतत्विषं । धरण्यां पातयिष्यामि पश्यतस्ते महामुने ।

नहुषं पापकर्म्माणमैश्वर्य्यबलमोहितं । यथा च रोचते तुभ्यं तथा कर्त्ताऽस्म्यहं मुने । ४०७०